

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
Харківської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №53
Харківської міської ради
Харківської області

Протокол від 31.12.2020 №5

Голова педагогічної ради,

директор Я. В. Білан

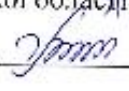
ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Харківської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №53

Харківської міської ради

Харківської області

директор Я. В. Білан

Положення

**про внутрішню систему забезпечення якості освіти
у Харківській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №53
Харківської міської ради Харківської області**

Загальні положення

1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Харківській загальноосвітній школі I-III ступенів №53 Харківської міської ради Харківської області (далі ХЗОШ №53) розроблено згідно з вимогами Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 30.11.2020 №1480 та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України, направленими на реалізацію Концепції Нової української школи.

2. При формуванні цього Положення взято до уваги основні теоретичні і методологічні напрацювання теорії педагогіки, теорії педагогічного оцінювання, теорії моніторингу тощо.

3. Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ХЗОШ №53 є забезпечення вимог, що обумовлені законодавчими, іншими нормативно-правовими актами та стейкхолдерами щодо якості надання освітніх послуг шляхом створення системи моніторингу якості освітнього процесу на всіх етапах його реалізації для своєчасного виявлення причин виникнення відхилень фактичних показників від нормативних або бажаних, прийняття на цій основі виважених управлінських рішень і здійснення відповідних коригувальних процедур згідно з діючими на цей час стандартами загальної середньої освіти.

4. Відповідальними за виконання внутрішньої системи забезпечення якості освіти на рівні ХЗОШ №53 є директор, на рівні початкової школи, на рівні базової середньої школи, на рівні профільної середньої школи – заступники директора з навчально-виховної роботи.

5. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються рішенням педагогічної ради ХЗОШ №53 та вводяться в дію наказом директора.

1. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти

1.1. Політика забезпечення якості освіти в ХЗОШ №53 ґрунтується на таких принципах:

- орієнтація всієї діяльності закладу на реалізацію місії діяльності закладу та суспільства в цілому;
- безперервне удосконалення всіх процедур і процесів освітньої діяльності в напрямку поліпшення їх якості;
- постійна участь усіх учасників освітнього процесу в вирішенні проблем поліпшення якості освіти;
- побудова дієвої системи управління якістю освіти в закладі;
- створення системи мотивації поліпшення якості освіти в закладі для всіх учасників освітнього процесу;
- використання сучасних технологій освіти;
- створення ефективної системи моніторингу якості освіти;
- створення потужної ІТ-підтримки управління якістю освіти;
- науковий підхід як пріоритетна складова всіх процесів забезпечення якості освіти.

1.2. Основною процедурою забезпечення якості освіти в ХЗОШ №53 є моніторинг освітньої діяльності за окремими напрямками, висвітленими нижче, що передбачає створення спеціальної системи збору, обробки, зберігання і поширення інформації про стан освітньої системи закладу для поліпшення його подальшого функціонування та розвитку.

1.3. Практична реалізація процедур забезпечення якості освіти в ХЗОШ №53 відображується в плані роботи школи та Стратегії розвитку закладу освіти.

2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

2.1. Педагогічні працівники ХЗОШ №53 у своїй діяльності зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами загальної середньої освіти. Здобувачі освіти, зі свого боку,

зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись академічної доброчесності, та досягати відповідного рівня результатів навчання.

2.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками закладу передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики, що використовуються в освітньому процесі, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- розгляд підготовлених до друку навчальних видань на засіданнях методичної або педагогічної ради школи;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, олімпіадних завдань тощо (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації (під час підготовки робіт для МАН, інших конкурсів і проектів).

2.4. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

2.5. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- виключення з членів МАН України, зі списку учасників відповідних конкурсів і турнірів тощо.

2.6. Адміністрація школи ухвалює внутрішній документ «Положення про академічну доброчесність» та оприлюднює його на офіційному сайті закладу освіти.

3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

3.1. Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів визначають загальні підходи до оцінювання результатів навчання учнів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, встановлюють відповідність між вимогами до результатів навчання учнів, визначених державними стандартами, та показниками їх вимірювання та застосовуються для всіх форм здобуття повної загальної середньої освіти.

3.2. Оцінювання результатів навчання здійснюється для:

- учнів 1 і 2 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (далі - НУШ), - у вигляді вербальної характеристики;
- учнів 3-4 класів НУШ – у вигляді рівневої пікали за чотирма рівнями (додаток б);

- учнів 5-11(12-х) класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, - у вигляді 12-бальної пікали за чотирма рівнями.

3.3. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 3-11(12)-х класів, що визначаються за чотирма рівнями («початковий», «середній», «достатній», «високий»), наведено в додатках 6,7.

Кожний наступний рівень містить вимоги до попереднього, а також додає нові.

3.4. Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів (інтегрованих курсів) інваріантного складника (базових та обов'язково-вибіркових предметів) навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти.

3.5. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

3.6. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

3.7. Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах: усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування); цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); графічній (зокрема шляхом організації роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших.

3.8. Рівні результатів навчання учнів визначаються за:

- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

3.9. У початкових класах здійснюється формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів НУЛІ.

Формувальне оцінювання допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну траєкторію особистості.

Критерії до формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей та темпу оволодіння навчальним матеріалом.

Підсумкове оцінювання орієнтовано на співвіднесення результатів навчання учнів з обов'язковими результатами навчання, визначеними державним стандартом.

У 1 і 2 класах підсумкове оцінювання здійснюється із застосуванням вербальної характеристики особистих досягнень. Результати навчання учнів позначаються словами: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги і допомоги».

У 3 і 4 класах підсумкове оцінювання здійснюється за рівневою шкалою, результати навчання учнів позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

3.10. Результати навчання учнів позначаються цифрами:

- від 1 до 9, якщо оцінювання здійснюється за 9-бальною шкалою;
- від 1 до 12, якщо оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

3.11. Результати підсумкового оцінювання, державної підсумкової атестації фіксуються у класному журналі, свідоцтві досягнень та додатку до документів про загальну середню освіту відповідно до законодавства.

Результати навчання учнів 1-2 класів НУЛП фіксуються тільки у свідоцтві досягнень.

У разі неатестації учня (учениці) за підсумкове оцінювання у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться відповідний запис «н/а» (неатестований/неатестована).

3.12. Якщо викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) відбувається шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) для осіб з особливими освітніми потребами, оцінювання результатів їхнього навчання здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану та/або індивідуальної програми розвитку, що складається на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

3.13. Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості системи оцінювання здобувачів освіти представлено в додатку 2 до цього положення.

4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності та управлінських процесів

4.1. Критерії, правила і процедури оцінювання є складовою системи освітнього моніторингу ХЗОШ №53

4.2. Критерії оцінювання педагогічних працівників, керівних працівників, освітнього середовища, розробляються на засадах системного підходу з метою адекватного вимірювання результатів їх діяльності.

4.3. Критерії та індикатори в межах кожного критерію розробляються з урахуванням існуючої нормативно-правової бази та традицій закладу, особливостей його організаційної культури.

4.4. Правила і процедури оцінювання передбачають використання стандартних і авторських алгоритмів і методик оцінювання. Авторські алгоритми і методики оцінювання повинні пройти наукову експертизу в одному з закладів вищої педагогічної освіти та бути затверджені педагогічною радою ХЗОШ №53.

4.5. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

4.6. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

4.6. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

4.7. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

4.8. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4.9. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту». Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути

меншою за 150 годин для педагогів школи, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

4.10. Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості освітнього середовища закладу освіти представлено в додатку 1 до цього положення.

4.11. Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників представлено в додатку 3 до цього положення.

4.12. Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості управлінських процесів представлено в додатку 4 до цього положення.

5. Очікувані результати

У результаті запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ХЗОШ №53 передбачається реалізація його місії шляхом надання споживачам якісних освітніх послуг згідно з національними і світовими вимогами до закладів освіти такого типу, постійний розвиток і саморозвиток всіх учасників освітнього процесу в межах концепції освіти протягом життя.

Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості освітнього середовища закладу освіти

Напрямок оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
1	2	3	4	5
1. Освітнє середовище закладу освіти	1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці	1.1.1.Приміщення і територія закладу освіти є безпечним та комфортним для навчання та праці	1.1.1.1.Облаштування території закладу та розташування приміщень є безпечними	1.1.1.1.Спостереження, опитування
			1.1.1.2.У закладі освіти забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму	1.1.1.2.Спостереження, опитування
			1.1.1.3.У закладі освіти забезпечується раціональне використання приміщень і комплектування мережі класів (з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі приміщень)	1.1.1.3.Вивчення документації, спостереження, опитування
			1.1.1.4.У закладі освіти є робочі (персональні робочі) місця для педагогічних працівників та облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу	1.1.1.4.Спостереження, опитування
	1.1.2.Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої	1.1.2.1.У складі освіти є приміщення, необхідні для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу	11.21.Спостереження, вивчення документації, опитування	
		1.1.2.2.Частка навчальних кабінетів початкових класів, фізики, хімії, біології, інформатики, майстерень/кабінетів трудового навчання (обслуговуючої праці), спортивної та актової зал, інших кабінетів, які обладнані засобами	11.2.2. Спостереження, вивчення документації, опитування	

		програми	навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми	
		1.1.3.Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх	1.1.3.1.У складі освіти проводяться навчання/інструкції з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій	1.1.3.1.Вивчення документації, опитування
			1.1.3.2.Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки, правил поведінки	1.1.3.2. Спостереження
		1.1.4.Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях	1.1.4.1.У закладі освіти проводяться навчання/інструктажі педагогічних працівників з питань надання домедичної допомоги, реагування на випадки травмування або погіршення самопочуття здобувачів освіти та працівників під час освітнього процесу	1.1.4.1.Вивчення документації, опитування
			1.1.4.2. У разі нещасного випадку педагогічні працівники та керівництво закладу діють у встановленому законодавством порядку	1.1.4.2. Вивчення документації, опитування
		1.1.5.У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників	1.1.5.1.Організація харчування у закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти	1.1.5.1. Вивчення документації, спостереження
			1.1.5.2. Частка учасників освітнього процесу, які задоволені умовами харчування	1.1.5.2. Опитування

		1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті	1.1.6.1. У закладі освіти застосовуються технічні засоби та інші інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет	1.1.6.1. Спостереження, опитування
			1.1.6.2. Учасники освітнього процесу поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет	1.1.6.2. Опитування
		1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників	1.1.7.1. У закладі освіти налагоджено систему роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу	1.1.7.1. Опитування
			1.1.7.2. Заклад освіти сприяє адаптації педагогічних працівників до професійної діяльності	1.1.7.2. Опитування
	1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації	1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі	1.2.1.1. У закладі освіти розроблено план заходів із запобігання та протидії булінгу	1.2.1.1. Вивчення документації, опитування

			1.2.1.2. У закладі освіти реалізуються заходи із запобіганням проявам дискримінації	1.2.1.2. Вивчення документації, опитування
			1.2.1.3. Частка здобувачів освіти і педагогічних працівників, які вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним	1.2.1.3. Опитування
			1.2.1.4. Керівництво та педагогічні працівники закладу освіти проходять навчання, ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому	1.2.1.4. Опитування
			1.2.1.5. Заклад освіти співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями з питань запобігання та протидії булінгу	1.2.1.5. Опитування
		1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини	1.2.2.1. У закладі освіти оприлюднені правила поведінки, спрямовані на формування позитивної мотивації у поведінці учасників освітнього процесу та реалізацію підходу, заснованого на правах людини	1.2.2.1. Вивчення документації, опитування
			1.2.2.2. Частка учасників освітнього процесу, ознайомих із правилами поведінки у закладі освіти	1.2.2.2. Опитування
			1.2.2.3. Учасники освітнього процесу дотримуються прийнятих у закладі освіти правил поведінки	1.2.2.3. Спостереження, опитування
		1.2.3. Керівник та заступники керівника (далі - керівництво) закладу освіти,	1.2.3.1.3. Метою запобігання різним проявам насильства (у закладі освіти та/або вдома) здійснюється аналіз причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та вживаються відповідні заходи	1.2.3.1. Вивчення документації, опитування

		педагогічні працівники протидіють булінгу, іншому насильству дотримується порядку реагування на їх прояви	1.2.3.2 Заклад освіти реагує на звернення про випадки булінгу	1.2.3.2 Вивчення документації, опитування
			1.2.3.3 Психологічна служба (практичний психолог, соціальний педагог) закладу освіти здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству (діагностування, індивідуальна робота, тренінгові заняття)	1.2.3.3 Опитування
			1.2.3.4 Частка здобувачів освіти (в тому числі із соціально-вразливих груп), які в разі потреби отримують у закладі освіти психолого-соціальну підтримку	1.2.3.4 Опитування
			1.2.3.5 Заклад освіти у випадку виявлення факторів булінгу та іншого насильства повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи	1.2.3.5 Вивчення документації, опитування
	1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	1.3.1 Приміщення та територія закладу освіти облаштовується з урахуванням принципів універсального дизайну та\або розумного пристосування	1.3.1.1 У закладі освіти забезпечується архітектурна доступність території та будівлі	1.3.1.1 Спостереження
			1.3.1.2 У закладі освіти приміщення (туалет, їдальня, облаштування коридорів, навчальних кабінетів) і територія (доріжки, ігрові, спортивні майданчики) адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу	1.3.1.2 Спостереження, опитування
			1.3.1.3 У закладі освіти наявні та використовуються ресурсна кімната, дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами	1.3.1.3 Спостереження, Опитування
		1.3.2. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями	1.3.2.1. У закладі освіти формуються навички здорового способу життя (харчування, гігієна, фізична активність) та екологічно доцільної поведінки у здобувачів освіти	1.3.2.1 Спостереження
			1.3.2.2 Простір закладу освіти, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь	1.3.2.2 Спостереження, опитування

		та наскрізними уміннями, ведення здорового способу життя	здобувачів освіти	
		1.3.3 У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально- культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно- ресурсний центр тощо)	1.3.3.1 Простір і ресурси бібліотеки/інформаційно-ресурсного центру використовуються для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи у рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу	1.3.3.1 Спостереження, опитування
			1.3.3.2 Ресурси бібліотеки/інформаційно-ресурсного центру використовуються для формування інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів освіти	1.3.3.2 Опитування

*Примітка. Процедури визначаються для всіх рівнів ієрархії педагогічної системи.

Додаток 2

Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості системи оцінювання здобувачів освіти

Напрями оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
1	2	3	4	5
2. Система оцінювання здобувачів освіти	2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень	2.1.1 Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень	2.1.1.1 У закладі оприлюднюються критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень	2.1.1.1 Вивчення документації, спостереження опитування
			2.1.1.2 Частка здобувачів освіти, які в закладі освіти отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень	2.1.1.2 Опитування
		2.1.2 Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання	2.1.2.1 Частка педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу	2.1.2.1 Спостереження
		2.1.3 Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним	2.1.3.1 Частка здобувачів освіти, які вважають оцінювання результатів їх навчання у закладі освіти справедливим і об'єктивним	2.1.3.1 Опитування
	2.2. Застосування	2.2.1 У закладі	2.2.1.1 У закладі освіти систематично	2.2.1.1 Вивчення

	внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти	освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти	проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти	документації, опитування
			2.2.1.2 За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування	2.2.1.2 Опитування
		2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формульовального оцінювання	2.2.2.1. Педагогічні працівники за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися	2.2.2.1. Спостереження, опитування
	2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання	2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання	2.3.1.1. Педагогічні працівники надають здобувачам освіти необхідну допомогу в навчальній діяльності	2.3.1.1. Опитування
			2.3.1.2. Частка здобувачів освіти, які відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою	2.3.1.1. Опитування
		2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	2.3.2.1. Учителі в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	2.3.2.1. Спостереження, опитування

*Примітка. Процедури визначаються для всіх рівнів ієрархії педагогічної системи.

Додаток 3

Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Напрями оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
1	2	3	4	5
3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти	3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання	3.1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність	3.1.1.1. Частка вчителів, які використовують календарно-тематичне планування, що відповідає освітній програмі закладу освіти	3.1.1.1. Спостереження, опитування
	сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти	3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти	3.1.2.1. Частка педагогічних працівників, які використовують освітні технології, спрямовані на володіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями	3.1.2.1. Спостереження

		3.1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)	3.1.3.1. Педагогічні працівники беруть участь у розробленні індивідуальних освітніх траєкторій, зокрема, - складають завдання, перевіряють роботи, надають консультації, проводять оцінювання навчальних досягнень (за потреби)	3.1.3.1. Спостереження
		3.1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо)	3.1.4.1. Частка педагогічних працівників, які створюють та використовують власні освітні ресурси, мають публікації професійної тематики та оприлюднені методичні розробки.	3.1.4.1. Опитування
		3.1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.	3.1.5.1 Учителі, які використовують зміст предмету (курсу), інтегрованих змістових ліній для формування суспільних цінностей, виховання патріотизму.	3.1.5.1 Спостереження
		3.1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні	3.1.6.1. Частка педагогічних працівників, які застосовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.	3.1.6.1. Спостереження

		технології в освітньому процесі.		
	3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	3.2.1. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти	3.2.1.1. Педагогічні працівники беруть участь в інноваційній роботі (розроблення/адаптація, впровадження освітніх технологій, експериментальна робота), ініціюють та/або реалізують освітні проекти.	3.2.1.1. Вивчення документації, опитування
			3.2.1.2. Педагогічні працівники здійснюють експертну діяльність.	3.2.1.2. Вивчення документації, опитування
	3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти	3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства	3.3.1.1. Частка здобувачів освіти, які вважають, що їх думка має значення (вислуховується, враховується) в освітньому процесі.	3.3.1.1. Опитування
			3.3.1.2. Частка педагогічних працівників, які використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти із застосуванням особистісно орієнтованого підходу.	3.3.1.2. Спостереження
		3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок	3.3.2.1. У закладі освіти налагоджена конструктивна комунікація педагогічних працівників із батьками здобувачів освіти в різних формах.	3.3.2.1. Вивчення документації, опитування
			3.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємне навчання	3.3.3.1. Педагогічні працівники надають методичну підтримку колегам, обмінюються досвідом (консультації, навчальні семінари, майстер-класи, конференції, взаємовідвідування занять, наставництво, публікації)

		та інших форм професійної співпраці		
	3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	3.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності	3.4.1.1. Педагогічні працівники діють на засадах академічної доброчесності	3.4.1.1. Спостереження, опитування
		3.4.2. Педагогічні працівники сприяють дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти	3.4.2.1. Частка педагогічних працівників, які інформують здобувачів освіти про правила дотримання академічної доброчесності	3.4.2.1. Спостереження, опитування

*Примітка. Процедури визначаються для всіх рівнів ієрархії педагогічної системи.

Додаток 4

Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості управлінських процесів

Напрями оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
1	2	3	4	5
4. Управлінські процеси закладу освіти	4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань	4.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності	4.1.1.1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям і умовам його діяльності (тип закладу, мова навчання, територія обслуговування, формування контингенту здобувачів освіти, обсяг та джерела фінансування)	4.1.1.1. Вивчення документації, опитування
		4.1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку	4.1.2.2. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію його розвитку	4.1.2.1. Вивчення документації, опитування
			4.1.2.2. Учасники освітнього процесу залучаються до розроблення річного плану роботи закладу освіти	4.1.2.2. Опитування
			4.1.2.3. Керівник та органи управління закладу освіти аналізують реалізацію річного плану роботи та у разі потреби коригують його	4.1.2.3. Вивчення документації
			4.1.2.4. Діяльність педагогічної ради закладу освіти спрямовується на реалізацію річного плану і стратегію розвитку закладу	4.1.2.4. Вивчення документації, опитування
		4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання	4.1.3.1. Заклад освіти розробляє та оприлюднює документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти	4.1.3.2. Вивчення документації, опитування
			4.1.3.2. У закладі освіти здійснюється періодичне	4.1.3.2. Вивчення

		якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти	(не рідше одного разу на рік) самооцінювання якості освітньої діяльності відповідно до розроблених або адаптованих у закладі процедур	документації
			4.1.3.3 Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої дальності	4.1.3.3.Вивчення документації, опитування
		4.1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання	4.1.4.1. Керівництво закладу освіти вживає заходів для створення належних умов діяльності закладу (зокрема, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, звертається із відповідними клопотаннями, здійснює проектну діяльність)	4.1.4.1. Вивчення документації, опитування
	4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм	4.2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру	4.2.1.1. Частка учасників освітнього процесу, які задоволені загальним психологічним кліматом у закладі освіти і діями керівництва щодо формування відносин довіри та конструктивної співпраці між ними	4.2.1.1. Опитування
4.2.1.2. У закладі освіти забезпечується доступ учасників освітнього процесу, представників місцевої громади до спілкування до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації)			4.2.1.2. Вивчення документації, опитування	
4.2.1.3. Керівництво закладу вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідних заходів реагування			4.2.1.3. Вивчення документації, опитування	
4.2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих		4.2.2.1. Заклад освіти забезпечує змістове наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти/інформація на сайті засновника, сторінки у соціальних мережах)	4.2.2.1. Спостереження, опитування	

		загальнодоступних ресурсах		
4.3.Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників	4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми	4.3.1.1. У закладі освіти укомплектовано кадровий склад (наявність/відсутність вакансій)	4.3.1.1. Вивчення документації, опитування	
		4.3.1.2. Частка педагогічних працівників закладу освіти, які працюють за фахом	4.3.1.2. Вивчення документації	
	4.3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності	4.3.2.1. Керівництво закладу освіти застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників з метою підвищення якості освітньої діяльності	4.3.2.1. Опитування	
	4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників	4.3.3.1. Керівництво закладу освіти створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової добровільної сертифікації педагогічних працівників	4.3.3.1. Вивчення документації, опитування	
		4.3.3.2. Частка педагогічних працівників, які вважають, що керівництво закладу освіти	4.3.3.2. Опитування	

			сприяє їхньому професійному розвитку	
4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою	4.4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу	4.4.1.1. Частка учасників освітнього процесу, які вважають, що їхні права в закладі освіти не порушуються	4.4.1.1. Опитування	
	4.4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу	4.4.2.1. Частка учасників освітнього процесу, які вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень	4.4.2.1. Опитування	
	4.4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування	4.4.3.1. Керівництво сприяє участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу освіти	4.4.3.1. Опитування	
	4.4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади	4.4.4.1. Керівництво закладу підтримує освітні та громадські ініціативи учасників освітнього процесу, які спрямовані на сталий розвиток закладу та участь у житті місцевої громади (культурні, спортивні, екологічні проекти, заходи)	4.4.4.1. Вивчення документації, опитування	
	4.4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості	4.4.5.1. Режим роботи закладу освіти враховує потреби учасників навчального процесу, особливості діяльності закладу	4.4.5.1. Вивчення документації, опитування	
4.4.5.2. Розклад навчальних занять забезпечує рівномірне навчальне навантаження відповідно		4.4.5.2. Вивчення документації,		

		здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам	до вікових особливостей здобувачів освіти	опитування
			4.4.5.3. Розлад навчальних занять у закладі освіти сформований відповідно до освітньої програми	4.4.5.3. Вивчення документації, опитування
		4.4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти	4.4.6.1. Створені керівництвом закладу освіти умови сприяють реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти	4.4.6.1. Вивчення документації
	4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності	4.5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності	4.5.1.1. Керівництво закладу освіти забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидіє фактам її порушення	4.5.1.1. Вивчення документації, опитування
			4.5.1.2. Частка здобувачів освіти та педагогічних працівників, які поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності	4.5.2.1. Опитування
		4.5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції	4.5.2.1. Керівництво закладу освіти забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції	4.5.2.1. Опитування

*Примітка. Процедури визначаються для всіх рівнів ієрархії педагогічної системи.

Додаток 5

Сукупність внутрішніх організаційних процедур забезпечення якості освітнього середовища та освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами

Напрямок оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
1	2	3	4	5
5. Освітнє середовище закладу освіти	5.1. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	5.1.1. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	5.1.1.1. Заклад освіти забезпечений асистентом вчителя, практичним психологом, вчителем-дефектологом, іншими фахівцями для реалізації інклюзивного навчання (у разі потреби)	5.1.1.1. Вивчення документації, опитування
			5.1.1.2. У закладі освіти забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу (у разі потреби)	5.1.1.2. Спостереження, опитування
			5.1.1.3. Педагогічні працівники застосовують форми, методи, прийоми роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	5.1.1.3. Спостереження
			5.1.1.4. У закладі освіти налагоджено співпрацю педагогічних працівників з питань навчання дітей з особливими освітніми потребами (створення команди психологічного-педагогічного супроводу, розроблення індивідуальної програми розвитку)	5.1.1.4. Вивчення документації, опитування
		5.1.2. Заклади освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-	5.1.2.1. У закладі освіти індивідуальна програма розвитку розроблена за участі батьків та створені умови для залучення асистента дитини в освітній процес	5.1.2.1. Вивчення документації, опитування
			5.1.2.2. Заклад освіти співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	5.1.2.2. Вивчення документації, опитування

		ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти		
6. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти	6.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	6.2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	6.2.1.1. Частка педагогічних працівників закладу освіти, які обирають різні види, форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності.	6.2.1.1. Вивчення документації, опитування

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ
оцінювання результатів навчання учнів 3-4-х класів НУШ

Рівні результатів навчання	Загальна характеристика
I. Початковий	Учень/учениця володіє вміннями на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання, потребує детального кількарізного їх пояснення; не завжди виявляє та розуміє власні помилки, навіть після допомоги вчителя; ситуативно розпізнає проблемну ситуацію; відтворює основний навчальний матеріал, іноді лише з допомогою вчителя; не виявляє бажання та ініціативи в здобутті нових знань, оволодінні новими вміннями; епізодично виявляє інтерес до емоційно забарвленої інформації або видів діяльності; емоційне задоволення виявляє лише в ігровій діяльності та під час розваг
II. Середній	Учень/учениця повторює за зразком певну операцію, дію; будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує навчальні дії за алгоритмом; вносить коректні уточнення і виправляє помилки після допомоги вчителя; розпізнає проблемну ситуацію, але не може сформулювати гіпотезу, не завжди може визначати шляхи розв'язання проблемної ситуації; відтворює основний навчальний матеріал, здійснює пошукову діяльність з допомогою вчителя; епізодично демонструє потребу у процесі пізнавальної діяльності, цікавиться особисто значущою інформацією; виявляє допитливість, ставить запитання, переважно щодо уточнення інформації; може виявляти ініціативу в окремих видах діяльності; епізодично демонструє позитивні емоції у процесі навчальної діяльності
III. Достатній	Учень/учениця демонструє вміння свідомого вибору 2 способу дії у стандартних ситуаціях; висловлює власні думки, твердження, ілюструє їх окремими прикладами; під час відповіді відтворює навчальний матеріал в іншій послідовності або своїми словами, не змінюючи логічних зв'язків; самостійні роботи виконує із незначною допомогою вчителя; вносить уточнення, виправляє помилки в усній відповіді/ письмовій роботі самостійно; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації, висуває гіпотези, розв'язує проблемні ситуації у співпраці з учителем; виявляє потребу у пізнавальній діяльності, самостійно здобуває особисто значущу інформацію; виявляє інтерес до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, ставить багато запитань, спрямованих на усвідомлення сутності понять та явищ; демонструє позитивні емоції в процесі успішного виконання навчальних завдань та розв'язання проблемних ситуацій
IV. Високий	Учень/учениця демонструє уміння свідомого вибору способу дії в нових ситуаціях (нестандартних); аналізує, класифікує, узагальнює об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями; вільно висловлює власні думки, ілюструє прикладами власні відповіді, судження; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує власні відповіді (письмові роботи), вносить коригування та уточнення (за потреби); обґрунтовує способи розв'язання навчальних (життєвих) проблем та ситуацій, використовуючи набуті знання, власний досвід; висуває гіпотези, розв'язує проблемні ситуації, виконує дослідницькі та творчі навчальні завдання; виявляє потребу у здобутті нових знань, оволодінні новими вміннями; виявляє інтерес до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, ставить запитання, орієнтовані на розкриття причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей; виявляє ініціативність та інтерес до різних видів навчальної діяльності, бере на себе відповідальність

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів 5-11(12-х), які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

При складанні Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти використано матеріали, надані авторським колективом у складі: Луначека В. Е., доктора педагогічних наук, Косміної В. І., директора КЗ «ХСШ №3», Луначек Н. О., заступника директора КЗ «ХТЛ № 173», матеріали видання державної служби забезпечення якості освіти «Абетка директора», 2020.